

РЕШЕНИЕ N299
София, 21 юли 2008 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, трето наказателно отделение, в съдебно заседание на седемнадесети юни две хиляди и осма година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЕЛИЯНА КАРАГЪЗОВА

ЧЛЕНОВЕ: БОРИСЛАВ АНГЕЛОВ

ФИДАНКА ПЕНЕВА

при участието на секретаря Лилия Гаврилова
и в присъствието на прокурора Явор Гебов
изслуша докладваното от председателя (**съдията**) Елиана Карагъзова

дело № 298/2008 година

Производството е образувано на основание касационна жалба на частния обвинител А. Л. С. срещу въззивно решение №189 от 24.04.2008 г. по внохд № 1242/2007 г. по описа на Софийски апелативен съд, наказателно отделение, 3-ти състав, с което е потвърдена присъда № 38 постановена на 17.07.2007 г. по нохд № 4456/2005 г. по описа на СГС,НО,17 а състав.

В жалбата се поддържа, че решението е неправилно, не кореспондира с доказателствата по делото, не е обсъдено бездействието на св.М.П., в него не се обсъждало заключението на експертизата, съдържащо доводи за некомпетентност и предварително заложен риск относно проекта и изпълнението на в монтажа,поддръжката на фонтана,цялата ел.инсталация както и следващите ремонтни работи.Прави се искане за отменяване на решението и връщането му за ново разглеждане, алтернативно се иска налагане наказание в най-висок размер на двамата оправдани обвиняеми С. П. К. и Г. Г. З.

Подсъдимите Г. Г. З. и С. П. К.считат жалбата за неоснователна.

Представителят на Върховната касационна прокуратура в заключението си счита жалбата за частично основателна, в частта отнасяща се до подсъдимия С. К..По делото има заключение за допуснати нарушения,които са доказани, но неправилно е прието,че няма връзка между тях и осветлението .

Върховният касационен съд, провери материалите по делото, взе предвид доводите в жалбата, съобрази заключението на прокурора и, за да се произнесе взе предвид следното:

С горната присъда Софийският градски съд е признал подсъдимия С. П. К.за **НЕВИНОВЕН** в това, поради немарливо изпълнение на правно регламентирана дейност-изпълнителен директор на „Крам Комплекс" ООД, представляващ и управляващ същото съгласно пълномощно № 8394/20.03.1998г., ръководил и организирил изпълнението на строително-монтажни работи и елементи на градския дизайн,предмет на одобрения от УАГ-СО проект за реконструкция на КИЦ площад „Славейков",по договор за възлагане на поръчка от 17.08.1998 г. между СЗ „Общински пазари" район „Средец"-СО и „Крам Комплекс" ООД, анекс № 1 от 08.09.1998 г., анекс №2 от 26.09.1998 г. и анекс № 3 от 16.11.1999 г. към него, представляваща източник на повишена опасност, да е нарушил установени правила и норми-по чл.3, ал.2 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд, чл.200, ал.1 т.1-5 от Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни условия на труд при използване на работното оборудване, чл.42 от Закона за териториално и селищно устройство, чл.1-1-20, чл.1-1-21, чл.1У-1-14 ал.1 б."а", ал.2, чл.УШ-3-32 от Правилник за устройство на електрическите уредби,чл.50б,ал.1, ал.2,ал.3 и чл.540 от Правилник за безопасността на труда при строително-монтажни

работи/Д-02-001/, чл.И-4-2 и чл.П-4-10 и ал.3 от Правилник за техническа експлоатация на енергопотребителите, чл.1 и чл.2 т.1-4 от Наредба № 1 за условията и реда за издаване на лицензи за извършване на дейности в областта на електро и топлоенергетиката,при което по непредпазливост на 03.05.2005 г. в гр.София на площад"Славейков" да е причинил смъртта на В. П. М., която смърт е настъпила на 03.05.2005 г. в 23.15 часа в резултат на токов удар, поради което и на основание чл.304 от НПК ГО ОПРАВДАЛ по обвинението за извършено престъпление по чл.123, ал.1НК.

Признал е подсъдимия Г. Г. З. за **НЕВИНОВЕН** в това, поради немарливо изпълнение на правно регламентирана дейност-управител на СЗ"Общински пазари" район „Средец" СО-инвеститор на строеж КИЦ площад „Славейков", осъществяващ инвеститорски контрол по изпълнение на обекта, вложените строителни материали и изразходвани средства въз основа на Заповед РД-09-150/18.08.1998 г. на кмета на район „Средец" и член на Държавна приемателна комисия назначена със Заповед № ИК-34/13.11.1998 г. на главния държавен инспектор при Дирекция за национален строителен контрол,представляваща източник на повишена опасност,да е нарушил правила и норми по чл.3, ал.2 от Закона за здравословни и безопасно условия на труд, чл. 9, ал.1 т.3, чл.12, чл.14, ал.1 т.8,9 и 11 и чл.20, ал.1 от Наредба № 6 за държавно приемане и разрешаване ползването на строежите в Република България, чл.1-1-20, чл.1-1-21, чл.1У-1-14, ал.1 б."а", и „б" и ал.2, чл.УШ-3-32 от Правилник за устройство на електрическите уредби, чл.506, ал.1, ал.2 и ал.3 и чл.540 от Правилник по безопасността на труда при строително-монтажните работи,чл.1 и чл.2 т.5-8 от Наредба № 1 за условията и реда за издаване на лицензи за извършване на дейности в областта на електро и топлоенергетиката, чл.300, ал.3 от Правилник за прилагане на закона за териториалното и селищно устройство,при което по непредпазливост на 03.05.2005 г. в гр.София на площад „Славейков" да е причинил смъртта на В. П. М., която смърт е настъпила на 03.05.2005 г. в 23.15 часа в резултат на токов удар,поради което и на основание чл.304 от НПК ГО ОПРАВДАЛ по обвинението за извършено престъпление по чл. 123, ал.1 НК.

В жалбата се поддържа,че въззивният съд въпреки заключението на тройната допълнителна техническа експертиза, не е коментирал изводите за допуснати нарушения и констатацията,че конкретен проект за ел.осветлението на фонтана не е имало изготвен проект и е направил неправилен извод,за липса на виновно поведение на подсъдимите. Жалбата е **ОСНОВАТЕЛНА**:

Изводът на съдилищата, че обвинението срещу подсъдимите З. и К. не е доказано по безсъмнен начин е в разрез с доказателствата по делото.

Съдилищата не са изпълнили задълженията си визириани в чл.13, чл.14 и чл.107, ал.5 НПК и са изградили вътрешното си убеждение за невиновност на подсъдимите З. и К. без да подложат на внимателна проверка всички събрани по делото доказателства, относими към предмета на доказване.

Безспорно е установено,че смъртта на В.М.е настъпила в резултат на токов удар след влизането му в басейна на фонтана изграден на пл."Славейков",като резултат от попадането на пострадалия под „кратко напрежение"

Установено е също така,че причината за настъпилия инцидент се дължи на: 1.прекъснат електрически кабел,свързващ захранващите изводи с електрическата лампа на осветителното тяло откъм ул."Гладстон" и 2. наличната в трансформаторната кутия вода/л. 156, л. 168 от делото/.

Установено е,че осветлението на фонтана се осъществявало посредством четири броя осветителни тела,които се захранват с напрежение 220 волта от ел.табло монтирано в стената на командната зала.Напрежението от 220 волта се подавало посредством кабели към четирите броя трансформатори за ниско напрежение 12 волта,монтирани в обща пластмасова кутия,поставена свободно в специална ниша от външната страна на фонтана, откъм ул."Гладстон".При извършения оглед след инцидента,е установено, че подът на нишата се намирал под тротоарните плочки на площада,при изваждане на трансформаторната кутия от нея изтекла ръждивокафява вода,а металните корпуси на три от трансформаторите били силно корозирали.При направените измервания вещите лица установили пробив между намотките за В.Н. 220 волта и Н.Н 12 волта на най-ниско разположения трансформатор,свързан с прожектора към

ул."Тр.Игнатиев, а също така било констатирано че е изгорял предпазител в трансформатора за прожектора към ул."Гладстон",който е бил допълнително подсилен с метална жичка, също прекъсната.

Изяснено е, че при монтажа на посоченото осветително тяло електрическият кабел ,свързващ захранващите изводи с ел.лампата,е прекъснат поради притискането му от розетката на осветителното тяло, като двата едножилни проводника на електрическият кабел,захранващ осветителното тяло,са прекъснати и дадени на късо. Връзките между захранващите кабели идващи от трансформатора са били присъединени към електрическите кабели на осветителни тела чрез усукване,покрити с изолирбанджато върху тях бил положен силикон,от който към момента на огледа били останала само следи.

Трансформаторната кутия не е била предназначена за работа във водна среда,изолацията ѝ била компрометирана,поради което при условията на прекъснат кабел и работата на трансформаторите в такава среда,примесена с метални отпадъци от корозията, се е получила електрическата връзка между захранващото трансформатора напрежение 220 волта и кабелната връзка към електрическа лампа от 12 волта.Вещите лица подробно са изяснили механизма на токовия удар,довел до смъртта на В.М.

От заключението на вещите лица е установено,че инцидента се дължи на допуснати нарушения при монтажа и изпълнението на системата на осветлението на фонтана.

Офертираните осветителни тела със съответни дължини на кабелите са изисквали оформяне на 4-ри отделни ниши за всеки от 4-те трансформатори,което не е сторено.

Използваните за захранване на осветителните тела трансформатори са били предназначени за работа във влагозащитна,а не водозащитна среда.Поставянето им в обща кутия с влагозащитно действие,уплътняването със силикон на отворите изрязани с неправилна форма,манипулирането на кутията/допълнително подсилване на предпазител с жичка/ са довели до компрометиране на влагозащитата.Трансформаторът,който захранвал осветителното тяло към ул."Гладстон" имал изгоряла жичка,който е била заменена./в.л.В./В заключението на л.648 от първ.дело експертите са посочили,че избраният тип трансформатори,са пригодни за работа само в суха среда.Установено е още,че влагозащитата е била компрометирана още при първоначалния монтаж/мембраната е запълнена със силикон,а отвора не е професионално направен и това води до бързо нарушение на влагозащитата/л.657 от делото/.

Щатният кабел за захранване на осветителните тела не е присъединен директно към съответния трансформатора с оглед поставяне на последния в обща кутия,връзката е изпълнена посредством допълнителен кабел, чрез усукване на жилата,която връзка покрита с изолационна лента/изолирбанд/ и силикон, не е била подходяща за експлоатационната среда в конкретния случай.При огледа на осветително тяло № 2/откъм ул."Гладстон" /л.593 от делото/ е констатирано,че проводника е прищипан от металната гривна,прекъсната е изолацията и се вижда,че кабелът е снаждан с изолация чрез увиване.Изложеното сочи,че избраното осветително тяло не е било предназначено за свързване с трансформатор,отдалечен от него,което е наложило удължаване на кабела до мястото на трансформаторната кутия.Осветителните тела се предлагат с монтиран кабел към тях,с определена дължина съобразно предвиден конкретен монтаж.

Експертизата е констатирала също така, че монтажът на осветителните тела в чашата на фонтана е извършен в противоречие с изискванията за водоплътност на производителя,като легенчето на осветителното тяло е било монтирано под мраморната облицовка,а рефлекторът и декоративната монтажна гривна-над облицовката.

Нишата, в която е разположена кутията с трансформаторите е била разположена на ниско място,което е било условие да периодичното проникване на вода в кутията.Вещите лица са констатирали трансформаторната кутия лежи свободно на дъното на бетонова ниша,под нивото на настилка на площада,със следи от многократно заливане с вода до различни нива.

Установено е по делото, че проект на декоративното осветление на фонтана не е бил изготвен. Съответно техническа документация за изпълнението, респ. архитектурен проект за нишата на трансформаторната кутия не са намерени. Съществували са работни проекти, схеми и пр. От материалите по делото и от обясненията на подс.К. е установено, че няма проект за „електро“ на осветлението на фонтана. Обяснил е /л.687 от делото/, че имало проект само за уличното осветление, но не и за ел. частта на фонтана. Имало три примерни схеми за работата на фонтана, като той избрал едната от тях, която била за ВИК, но била свързана и с ел. частта.

Обвинението срещу подс.К. е затова, че не е организиран изпълнението на електромонтажните работи на електрическата инсталация на фонтана на пл. "Славейков" съгласно техническите правила за безопасност, както и че не е наел лицензиран подизпълнител за електромонтажните работи, въпреки, че е бил длъжен да стори това.

От изложените обстоятелства приети по делото е установено, че електромонтажните работи, свързани с осветлението на фонтана са осъществени без наличието на проект по отношение на вътрешното осветление на фонтана-разположение и свързване на осветителните тела и трансформаторите, разположение и свързване на трансформаторната кутия.

В лице Ч./л.660 от делото/ е изяснил, че приетия ел. проект се отнася за външно осветление на фонтана, а впоследствие осветлението е било променено с водно декоративно осветление, което е изпълнено без проект.

Съдилищата са приели, че монтажа на осветлението на фонтана е изпълнен от св.А. Т., който бил ел.техник с VII разряд, работил дълги години в „Крам Комплекс „ООД. Прието е, че не е установено повредите в инсталацията на осветлението да са резултат от неправилния монтаж, поради което не може да се ангажира отговорността на подс.К. за това, че работата е възложена на св.Т., а не на лицензиран изпълнител./л.763 от мотиви към присъдата/ л. 169 -170 от възз.реш./.

Оценката на доказателствата, отнасящи се до заключението на назначените и изслушани експерти инж.Ч., инж.В. и инж.М. е неправилна. Нещо повече, тя е в противоречие с изготвените заключения на вещите лица, чиято компетентност не е оспорена от страните, в които категорично се сочи, че при монтажа на електрическото осветление на фонтана са допуснати технически нарушения.

За да се отговори, че няма връзка между поведението на подс.К. и настъпилия противоправен резултат, съдът следва да отговори какво е значението монтажа да се изпълни от лицензиран изпълнител, с оглед изискванията в Наредба №7 за минималните изисквания за здравословни условия на труд при използване на работно оборудване, Правилника за устройство на електрическите уредби, Правилника по безопасността на труда при строителни монтажните работи, правилника за техническата експлоатация на енергопотребителите, Наредба № 1 за условията и реда за издаване на лицензи за извършване на дейности в областта на електро и топлоенергетиката. И още нещо-кой лицензиран изпълнител би извършил електромонтажа на декоративното осветление на фонтана, без да разполага със съответните проект и техническа документация.

На л.162 от мотивите съдът сочи, че не е имало изготвен конкретен проект за ел.осветление на фонтана, а св.А.Т. е изпълнил инсталацията съобразно проекта за трансформаторна кутия.

Вещите лица са посочили, че вместо офертираните 4 бр. трансформатори-по един за всяко осветително тяло, схемата е изпълнена с блок от 4-ри трансформатора, разположени в обща влагозащитна кутия. Тя се пълнела с вода/силиконовите уплътнения били нарушени/ и проявата на офазяване/късо съединение/ във времето е зависела от степента на напълване на кутията с вода.

Защо при монтажа е използвана обща кутия и какви са изискванията за материали, монтаж и безопасност при този начин на изпълнение и изпълнението с отделни трансформатори, с оглед устойчивост при досег с вода. Независимо, че фонтана е пуснат в експлоатация през 1998 г. и тогава при извършените 72 часови проби не са установени нередности респ. аварии/вещите лица не са намерили такъв приемателен протокол-л.591 от първ.дело/, обстоятелството, че върху

трансформаторната кутия е извършвана манипулация и при нея е била нарушена изолацията ѝ, сочи, че извършения ел. монтаж включително използваната обща кутия са осъществени в нарушение на действащите стандарти и технически изисквания.

Разпитани вещите лица са посочили в съд.зас. на 7 юни 2007 г. че от техническа гледна точка изпълнението на декоративното вътрешно осветление на фонтана от първоначалния му монтаж е било непрофесионално. Отворите в кутията за салниците са били пробити кръстовидно с изолация от силикон, който е следвало на всеки 6 месеца да се проверява предвид неговата нетрайност.

Вещите лица не са намерили документация, от която да става е ясно, че след монтажа и последващата експлоатация на декоративното осветление, да е осъществяван надзор над функционирането на съоразението.

В мотивите на присъдата, които са приети от въззивния съд се сочи допълнителен аргумент в подкрепа на извода за невинност, а именно, че от монтажа на ел. съоразението до инцидента са изминали седем години. Съдилищата са подценили същественото обстоятелство, че е с допуснатите технически нарушения, както в конструирането на декоративното осветление/схема по която е работено/, така и при неправилно изпълнения монтаж, рискът за дефетиране на системата и настъпване на вредоносен резултат е бил заложен още в момента на извършения монтаж. Установено е, че скоро след това е възникнал проблем с осветлението, което е наложило подсилване на предпазител с допълнително поставена жичка.

Като не е съобразил обстоятелството, че допуснатите при монтажа на декоративното електрическо осветление нарушения на техническите правила и норми са причина за тежкия инцидент, и те са допуснати при извършените електромонтажни работи от „Крам Комплекс“ ООД, която не е имала лиценз за такъв вид дейност, съдът е постановил присъдата си спрямо подс.К. при нарушение на чл.348, ал.1 т.1 и т.2 НПК. Въззивният съд по същество е отхвърлил заключението на техническата експертиза, противопоставяйки на установените от тях факти показанията на свидетелите К., Т., П. и К., без да изложи убедителни доводи за своите изводи.

Допуснатите нарушения обуславят отменяване на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане.

Жалбата е основателна и по отношение подсъдимия З.

Установено е, че З. е бил инвеститор на строежа КИЦ "площад "Славейков", осъществявал е инвеститорски контрол по изпълнението на обекта, на вложените строителни материали и изразходваните средства. Бил е и член на Държавната приемателна комисия, която е следвало да осъществи контрол по изпълнението на обекта. Със Заповед № РД-09-150 от 18.08.1998 г. на кмета на район „Средец“ му е било възложено да упражнява надзор върху извършваните строително-монтажни работи, в това число и на електромонтажните дейности. Със Заповед № ИК-34/13.11.1998 г. на ДНСК като член на комисията представляващ инвеститора е следвало да приеме обекта като изпълнен в съответствие с действащите норми и функционалната му пригодност.

Прието е, че той не може да бъде субект на деяние по чл.123 НК, защото не е изпълнявал правно-регламентирана дейност, източник на повишена опасност, както и че не е установена безспорна връзка между неговото поведение и вредоносния резултат. Прието е, че не е установено по безспорен и безсъмнен начин, при осъществяване на контролните функции да е допуснал отклонение от изискванията за дейността, която е извършвал. Това е така, защото при 72 часовата проба всички системи на фонтана функционирали нормално, а повредите са възникнал седем години по-късно, през които е имало ремонт на облицовката на фонтана, въздействие върху трансформаторната кутия и свързването на осветлението на фонтана. Освен това решението за приемане на обекта било колективно.

Оценката на доказателствата е неправилна.

Както се посочи по-горе, вредоносния резултат съгласно заключението на техническата експертиза е настъпил в резултат на неправилния монтаж на изпълненото декоративното осветление от нелицензиран изпълнител, чието изпълнение подсъдимият като член на комисията е приел за извършено съгласно техническите изисквания и наредби за

безопасност.Приемайки обект изпълнен от нелицензиран изпълнител-„Крам Комплекс" ООД чрез св.Т. и без техническа документация и проект за декоративното водно осветление на фонтана,подс.З. не е изпълнил вменените му задължения по Наредба №6 за държавно приемане и разрешаване ползването на строежите в Р България, Правилник за устройство на електрическите уредби, Правилник по безопасността на труда при строително монтажните работи,наредба № 1 за условията и реда за издаване на лицензи за извършване на дейности в областта на електро и топлоенергетиката, Правилник за прилагане на ЗТСУ.Съдът не е анализирал дейността на подс.З. в аспекта на задълженията му като инвеститорски контрол и приемащ обекта и настъпилия вредоносен резултат.Приемането на обект,който е изграден от нелицензиран изпълнител,без техническа документация,проект и пр. изисквания,изграден при допуснати технически нарушения,доказани в хода на досъдебното и съдебното производство, обуславя други изводи,извън приетите от съда.

В този смисъл,дейността на подс.З. хронологично е свързана с тази на подс.К., което налага отменяване на съдебния акт и по отношение на този подсъдим и връщане на делото за ново разглеждане.

Колективното решение поначало е съвкупност от волята на участващите в него лица и предполага формиране при спазване на законовите и нормативни разпоредби.В този смисъл,всяко действие на участник в колективното решение,формулирано въпреки забраната на действащи законови или нормативни разпоредби,предпоства отговорност при условията на независимо съпричиняване,ако с това действие се осъществява състава на отделно престъпление.

При новото разглеждане,съдът следва да извърши проверка на първоинстанционната присъда съгласно изискванията на чл.13, чл.14 и чл.107, т.5 НПК, да анализира поотделно и в съвкупност всички доказателства относими към предмета на доказване,по преценка отново да изслуша заключението на тройната техническа експертиза,и след като съобрази нормативната база,обуславяща отговорността на подсъдимите по повдигнатото обвинение по чл.123 НК, да постанови обективен,законосъобразен и справедлив съдебен акт.

Поведението на св.М.П., доколкото съдържа данни за престъпна небрежност затова, че не съобщил за протичането на ток във фонтана , е извън рамките на обвинението, поради което съдът не може да вземе отношение.

Воден от горните мотиви и на основание чл.354, ал.1 т.1НПК, Върховният касационен съд, трето наказателно отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА въззивно решение № 189 от 24.04.2008 г. постановено по внохд № 1242/2007 г. по описа на Софийски апелативен съд, нак.отделение 3-ти състав, с което е потвърдена присъда №38 от 17.07.2007 г. по нохд № 4456/2005 г. на СГС, Нак.отделение, 17 състав по отношение на подсъдимите Г. Г. З. и С. П. К.и **ВРЪЩА** делото на същия съд, за ново разглеждане от друг състав.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]